

DE QUAN VAIG FER EN RESIDÈNCIA RECORDO...

Reflexions d'alumnes de les quinze primeres edicions d'En Residència. Textos i transcripcions de converses elaborats per l'ocasió.

Abdulaziz Al Mustafà, Zoe Asensio, Paula Baró, Marc Benedí, Christian Adrian Benítez, Meriem Bourenane, Bruno Carreras, Agathe Casals, Joana Castillo, Amanda Contreras, Alejandro Felius, María Fernández, Montserrat García, Arlet Goberna, Roc Goberna, Neysa Godino, Abril Hernández, Alison Yanet Huarachi, Aitana Jiménez, Niharika Kammu, Jemma Khachatryan, Natalia Kamila Latuszek, Natalia Liendo, Lin Linglong, Randy Josué López, Daniela Maldonado, Núria Mallofré, Oriol Manguan, Lluna Marquès, Thais Medina, Dani Molina, Cristina Ortiz, Aleix Planella, Ariadna Ramírez, Txell Rigola, Esther Román, Natalia Romero, Iago Ruiz, Elena Sánchez, Dani Sánchez-Hermosilla, Jordina Suárez, Pau Vega, Senjie Yechen i Abril Yus.

Recull i edició a càrrec d'A Bao A Qu

Lectura d'alumnes de les quinze primeres edicions
d'EN RESIDÈNCIA

Temps després, quan recordo el projecte En Residència, recordo amb il·lusió com vam conèixer en Salvador Juanpere i com ens va apropar i contagiar el seu art, la seva visió. Érem la primera edició i llavors no sabíem totes les que vindrien després. Va ser una experiència molt gratificant. A dia d'avui, encara sento l'alegria d'haver format part d'aquest projecte i d'haver experimentat la creació amb total llibertat.

Jemma Khachatryan, alumna del grup de l'Institut Infanta Isabel d'Aragó que va treballar amb Salvador Juanpere el curs 2009-2010

Estic emocionada en recordar la increïble oportunitat que va ser participar en un projecte artístic al costat d'en Salvador Juanpere. L'experiència va ser transformadora, ja que no només vaig poder observar el procés creatiu de prop, sinó també col·laborar amb la realització d'una obra col·lectiva. Formar part d'aquest projecte va ampliar les meves perspectives i em va inspirar a continuar explorant la meua pròpia creativitat, aquesta vegada a partir de la paraula.

Montserrat García, alumna del grup de l'Institut Infanta Isabel d'Aragó que va treballar amb Salvador Juanpere el curs 2009-2010

El que més recordo i m'acompanya de l'experiència amb en Salvador Juanpere és com vaig sentir de molt a prop l'art durant l'any que vam treballar amb ell. El fet de poder formar part de tot el procés creatiu em va semblar molt enriquidor; per primera vegada podíem experimentar de primera mà l'art i amb l'artista. Em vaig sentir afortunada d'aprendre d'ell, del seu procés creatiu i que ens acompanyés en el nostre propi. Recordaré sempre aquesta experiència, i en Salvador, amb molt d'afecte.

Elena Sánchez, alumna del grup de l'Institut Infanta Isabel d'Aragó que va treballar amb Salvador Juanpere el curs 2009-2010

Ara fa catorze anys vaig participar al projecte En Residència. Fèiem 4t d'ESO i recordo, desorientada, com a les primeres sessions preguntàvem què faríem. La Mar i la Fanny es miraven i ens deien que encara no ho sabien, que iniciàvem un procés de creació i que l'aniríem descobrint entre tots. No ens les creiem. Com podia ser que no tinguessin res previst? Realment tindrien en compte les

nostres opinions? A què es referien quan parlaven d'un procés de creació?

Però, poc a poc, la Mar Arza ens va anar arrossegant al seu món, la seva matèria primera eren les paraules. Ens va convidar a reformular les grafies de l'abecedari per crear-ne un de propi, a dibuixar amb les lletres. A mi em va tocar la "K"... no es podia fer res amb la "K"! Però crec que el que tots recordem era el ritual de retallar llibres de vell a la recerca de paraules, idea que en un primer moment ens va semblar un sacrilegi. Delicadament, obries un llibre de vell, sense voler, n'oloraves el paper, passaves les pàgines amb cura intentant no malmetre l'enquadernació i anaves llegint en diagonal a la recerca de paraules. Quan finalment et decidies per una, amb por, feies una incisió al paper esgrogueït per sostreure-la i començar la teua col·lecció. Alguns les apilàvem sobre la taula, desordenades s'entreteixien entre elles, s'acumulaven com sediments; d'altres, en canvi, les ordenaven en filera, segurament per ordre d'arribada. L'aula es quedava en silenci, ens havien demanat que escollíssim aquelles paraules que més ens agradaven, les més boniques o simplement les més rares. Després s'havien de combinar, endreçar-les i desendreçar-les fins que, poc a poc, encaixessin i, gairebé per atzar, anessin presentant paisatges.

Crec que va ser jugant a retallar i a unir paraules com vam descobrir una mica què era això del "procés de creació". Decisions purament intuïtives com escollir un o un altre mot, l'atzar que superposava dos paperets i hores i hores d'assaig i error eren les que ens havien portat a construir frases com "el mar en volia la pau de l'illa" o "pescar amb canya un mar de llàgrimes", frases que suggerien móns i obrien imaginaris que ens feien escapar de les parets blanques i els pupitres reticulats que ordenaven els nostres dies.

Poc a poc, ens vam anar submergint en aquell projecte que no sabíem com acabaria. Miràvem amb ulls de curiositat i jugàvem amb el "I si...?" i el "Per què no?!". De cop i volta, l'aula s'obria.

Núria Mallofré, alumna del grup de l'Institut Narcís Monturiol que va treballar amb Mar Arza el curs 2010-2011

Recordem la primera acció amb en Pere Noguera al Parc de la Maternitat. Encara en parlem, de la felicitació d'en Pere per posar un tamboret sobre les guixetes, i com ell en va posar un altre: allò, que

podria haver suposat una amonestació, va acabar sent una de les accions de 'Comprensions inesperades'! Va ser un moment revelador i que va marcar l'inici del projecte.

També recordem la Water Mix Party, una de les darreres accions col·lectives en què ens vam reunir al voltant d'una font amb galledes, culleres i ampolles. Va generar molta expectació a tot el centre i ens vam sentir veritablement protagonistes.

Però especialment recordem que vam aprendre a compartir les incerteses dels processos creatius amb les companyes i també amb els professors, totes estàvem a un mateix nivell. Vam entendre que la veritable importància del procés, tot i que a vegades no entenguéssim res, era acceptar la incertesa. Era sorprenent, no t'ho esperaves. Justament eren 'Comprensions inesperades' [el títol del projecte].

Va ser una experiència fora del comú; un espai on descobrir el propi institut i el seu entorn, d'algun mode, sentíem que desbloquejàvem espais exclusius del centre, per primer cop no els envaïem, sinó que els conqueríem. Alhora, també ens permetia conèixer altres espais i museus de la ciutat, fins llavors desconeguts: l'Arxiu, el MACBA...

Les sessions d'En Residència que no seguien el preestablert, desafiaven l'estructura. Era l'únic espai de l'institut en què no sabíem què ens disposàvem a fer. D'alguna manera, això ens permetia ser més creatius, sentir-nos més acollits que en la resta d'assignatures.

Ara, deu anys després, recordem l'apassionat d'en Pere i el seu peculiar riure. La Pilar Domènech. En Ramon Anglada. L'Agnès i les seves visites. El bloc. Fer el *making of* de les sessions. Les comprensions inesperades... I el vernissatge excepcional que vam fer l'última sessió; allà vam tancar aquest projecte que encara ens acompanya.

Dani Molina i Dani Sánchez-Hermosilla, alumnes del grup de l'Institut Les Corts que van treballar amb Pere Noguera el curs 2013-2014

Vaig fer En Residència amb en Jordi Mitjà quan feia 1r d'ESO a l'aula d'acollida de l'Institut Milà i Fontanals. Ara tinc vint-i-cinc anys.

És clar que me'n recordo. Ho recordo perquè les coses bones que em passen mai no les oblidó.

Recordo els materials que vam fer servir per l'obra, que estaven a la ràdio de l'institut i que el centre volia llençar. A en Jordi li agradaven molt i vam treballar per fer-los servir en el projecte. Recordo que vam netejar l'espai de la ràdio. Hi havia llibres vells, taules, cadires, diapositives. Vam fer dibuixos i collages.

Recordo també que en Jordi va ajudar-nos a canviar el rètol de la façana de l'Institut. El vam corregir: estava en castellà des de l'època de Franco. Això és història.

Recordo també que vam descobrir molts llocs. El Museu Marítim, el MACBA, tallers d'artesans del barri.

També recordo treballar amb en Jordi, la Joana i la Marta. Ens explicaven les coses. La majoria de nosaltres no sabíem parlar ni català ni castellà. I en vam aprendre una mica. A mi el projecte m'agradava molt i recordo que quan vaig sortir de l'aula d'acollida la cap d'estudis em va deixar seguir en el projecte. Érem dotze alumnes de diferents països: Bangladesh, Índia, Paquistán, Marroc, Romania... i jo, que sóc de Síria.

Recordo els dies que vam passar junts, fent bromes i rient. I mica en mica, vam anar treballant. En Jordi ens posava les coses fàcils i les professores ens van ajudar.

Era un projecte molt important que fèiem el grup de l'aula d'acollida!

Abdulaziz Al Mustafà, alumne del grup de l'Institut Milà i Fontanals que va treballar amb Jordi Mitjà el curs 2014-2015

Ara fa deu anys, el 2014, vaig tenir la sort de formar part d'En Residència amb la Mònica Roselló, una oportunitat que em va fer créixer com a persona.

Sempre he estat un noi amb curiositat per les coses, per saber com es produeixen i quins són els factors que fan que les persones actuïn d'una manera o d'una altra.

En Residència és un projecte que et fa desenvolupar diferents capacitats personals: autonomia, responsabilitat, habilitats socials, planificació i organització de la feina... i empatia. Per mi, l'empatia és el més important, perquè fa que les persones connectin. Recordo especialment que amb el projecte vam conèixer la realitat d'una persona migrada, que té un llarg i difícil camí buscant una vida millor.

Ens va impactar el seu testimoni i la resposta va ser clara: reivindicar les morts a la Mediterrània creant 1.000 pasteres d'origami.

No vull acabar la meua aportació sense fer referència a un concepte clau: el treball en equip, una part importantíssima del projecte. La Mònica, l'Àngels, l'Agnès i tot l'alumnat vam treballar de manera conjunta i coordinada per crear 'Extensió d'aigua salada'

Bruno Carreras, alumne del grup de l'Institut Joan Boschà
que va treballar amb Mònica Roselló el curs 2014-2015

Què és l'art? Què fa que una obra d'art tingui un valor concret? Té el mateix valor artístic un Monet que una tassa de vàter? Aquestes preguntes van revolucionar tota una classe de 1r d'ESO quan, ara fa nou anys, l'artista Luz Broto va entrar per la porta de l'aula de l'Institut Doctor Puigvert, dins el projecte En Residència. El que no sabíem aquell dia és que, mesos més tard, seríem nosaltres qui acabaríem revolucionant tot l'institut amb la nostra performance 'Un dia sense profes'. La Luz es defineix com una artista que atén l'ús de l'espai construït i la sociabilitat que genera a través d'intervencions específiques...com us podreu imaginar, va dinamitar completament la concepció d'art que uns joves d'onze anys podien arribar a tenir en aquell moment. Vam passar d'entendre l'art com una cosa estanca, capitalitzada, monolítica, a concebre'l com un mitjà d'expressió de les nostres idees, malestars i queixes, a concebre'l com a revolució, col·lectivitat, cures i subversió. Avui dia que em dedico a l'art, encara procuro mirar anys enrere i tenir present tot l'aprenentatge durant el projecte d'En Residència. Considero que l'art ha de sortir d'allà, d'on va sortir fa nou anys, de la pulsio de les entranyes, de la voluntat de revolucionar i del poder de la col·lectivitat. Només així podem crear un art que estigui viu i que generi coses en comptes d'estar agafant pols en un museu o concebut com una inversió milionària. És per això que valoro el projecte En Residència com una peça d'art en ell mateix, perquè és totes aquestes definicions i molt més, és una provocació que et convida a sentir i viatjar més lluny del que t'haguessis arribat a imaginar.

Lluna Marquès, alumna del grup de l'Institut Doctor Puigvert
que va treballar amb Luz Broto el curs 2015-2016

L'art, com a idea preconcebuda, el traduïem per pintura o música, una creença deconstruïda a partir de la participació a En Residència. De la mà de la Luz Broto, se'ns presenta algú que explora l'arquitect-

tura dels espais i dels cossos, treballant per invertir les normes subjacentes a aquests. Per primer cop, se'ns diu que allò també és art.

Escollim l'optativa En Residència, aquella que sembla més creativa i sentim que quadra amb els nostres interessos. Ens trobem, però, amb companyes que semblen haver llegit Karl Marx, sorgeix l'imperatiu d'un projecte artístic que té com a objectiu la subversió de l'escala de poder de l'institut. La intenció de demostrar la nostra responsabilitat creiem que anava més enllà de l'institut i d'un dia sense professors. La nostra acció, la de l'Abril i la Txell, va ser més propera a quan de petites fèiem veure que marxàvem de casa, agafàvem un parell de samarretes, el nostre llibre preferit i obríem la porta, deixant-la una mica oberta perquè sabíem que passats cinc minuts voldríem tornar a entrar.

Nou anys després de la nostra participació en el projecte, per tant, nou anys després d'experiències i recorreguts com a estudiants, trobem incongruències en l'acció, que al mateix temps són coherents amb la nostra edat aleshores i amb un primer curs d'institut. Volíem invertir l'escala de poder i trencar-la, però mantenint les normes, però avisant el dia que es faria, però havent-hi conseqüències negatives si algú no respectava les normes. Però, què són les normes? Qui les decideix? Quin impacte pot tenir una acció que vol trencar amb el sistema si exigeix una firma dels pares i avisa i prepara als seus companys? Aquelles dues hores van ser un miratge. L'endemà tot va continuar igual, no va produir-se cap canvi, els professors no van oferir més autonomia i veu a l'alumnat; tampoc vam rebre cap retorn o reflexió per part d'ells.

Ara, detectem en l'acció una manera de qüestionar l'aprenentatge portant l'exercici de la desautomatització. Què estem fent? Per què venim a l'escola? Qui la conforma? Com es conforma? Va ser una manera de veure, en estat natural, què era allò que volia fer el jove. Volíem trencar radicalment, viure en una anarquia per un dia, però vam acabar acceptant certs límits i canviant una jerarquia per una altra. Escoltant el vídeo, hi ha el comentari de la psicòloga i cap d'estudis de l'institut, que diu: "Em preocupa l'organització, quan estem avorrits o no estem fent res és quan se t'acudeixen moltes coses que poden portar problemes". Això ens fa pensar, per què no hi ha un espai per l'avorriment i per què sembla perillós?

Txell Rigola i Abril Yus, alumnes del grup de l'Institut Doctor Puigvert
que van treballar amb Luz Broto el curs 2015-2016

Aquesta oportunitat de poder fer un projecte amb un artista, en Pep Vidal, ens va permetre pensar les coses d'una manera diferent. Vam aprendre la paciència, la bellesa de l'art, el riure, la companyonia, la solidaritat entre uns i altres tant en els bons moments com en els més desafians. Vam aprendre sobretot a treballar junts, a saber valorar i adoptar les idees de tots i saber com fer-les compatibles. Feia molts anys que compartíem classes i grups de treball junts, però potser m'atreveixo a dir que, per a mi, aquell any de projecte va ser el que més ens va apropar els uns als altres.

Recordo perdre la vergonya d'expressar idees meves, de parlar davant dels altres. Era una estona totalment lliure de judicis i on tot es valorava molt positivament. Entre tots vam escollir el projecte de construir una cabana una mica elevada del sòl; ens hi vam posar de tot cor amb tota l'energia. Vam construir una cabana on podíem compartir i guardar els nostres sentiments, els nostres pensaments, les nostres idees. O simplement estar una estona en silenci gaudint d'un espai que ens transmetia pau i serenitat.

Fins llavors, no havia valorat mai prou el fet que una obra d'art no és només una cosa bella per un públic que vindrà a veure-la en un museu. Però amb aquest projecte vaig aprendre que és sobretot una creació que, principalment, es converteix en un espai segur per l'artista. I per això mateix és després una obra bella que es mostra en públic. Perquè és primer un espai tranquil i segur per la persona que el crea. I tot plegat és el que s'anomena art.

Agathe Casals, alumna del grup de l'Institut Escola Costa i Llobera
que va treballar amb Pep Vidal el curs 2015-2016

Vaig tenir l'oportunitat de sortir de la quotidianitat escolar i explorar la meva faceta més artística.

Recordo aquelles classes com un espai lliure, allunyat de la uniformitat de la resta de l'escola. Esperava que passessin els dies de la setmana perquè arribés En Residència, amb l'expectativa de les converses, les conjuncions d'idees i l'espai de llibertat creativa.

Considero que la introducció d'un artista com en Pep Vidal, extern a l'entorn escolar, va suposar un canvi en les dinàmiques preestabertes de l'escola. La seva presència va enriquir els nostres pensaments i maneres de fer. En el meu cas, com a persona artística en un entorn

acadèmic no massa creatiu, la seva influència va ser un potenciador evident de la meua capacitat creativa.

Aprendre el concepte de projecte va ser un procés enriquidor. Primer, a escala individual, vaig experimentar una gran satisfacció en impulsar una visió personal. Posteriorment, en un treball grupal, no només vaig aprendre a projectar, sinó que també vaig gaudir de la col·laboració amb els companys de classe. L'escenari de classe reduïda ens va apropar, i vaig establir amistats que encara conservo amb molt d'apreci.

Recordo el dia de la inauguració del projecte que havíem estat treballant: la instal·lació al turó al costat de l'escola. Compartir-ho amb amics i familiars em va fer sentir orgullós d'haver materialitzat unes idees i de poder-les compartir. Aquestes sensacions m'han acompanyat al llarg de la meua educació i m'han portat a la meua passió professional: el disseny d'espais i l'arquitectura

Iago Ruiz, alumne del grup de l'Institut Escola Costa i Llobera
que va treballar amb Pep Vidal el curs 2015-2016

Tinc molt bon record d'En Residència, que vaig cursar fa vuit anys, el 2016. Vam tenir l'oportunitat de treballar amb l'Ana Garcia-Pineda i aquesta experiència em va marcar molt, em va nodrir i va ser clau perquè decidís enfocar-me en l'art.

Ara, que estic a la carrera de Belles Arts, continuo tenint present molt del que vaig aprendre aleshores. A més, el fet de compartir el procés amb les meves companyes va fer que tot fos encara més enriquidor. Gràcies a haver-la cursat, estic on estic i he pogut tirar endavant molts projectes artístics. Va ser una experiència molt potent, i li tinc un gran afecte, tant a les obres que vam fer com a l'Ana, que va ser una gran inspiració per a mi.

A més, crec que és una gran oportunitat que projectes com aquest es facin als instituts, perquè permet a les joves descobrir l'art de manera molt més viva i personal. És una experiència que pot marcar el futur de molts, tal com ho va fer amb mi.

Maria Fernández, alumna del grup de l'Institut Doctor Puigvert
que va treballar amb Ana Garcia-Pineda el curs 2016-2017

Ho recordo molt, moltíssim. Estic a la universitat i me'n recordo molt. Va ser un projecte molt intens, és dels projectes més icònics per mi. Em va canviar la vida, em va obrir al món artístic. El projecte és part del meu camí; després vaig fer Batxillerat artístic, i ara faig publicitat.

Sempre havia pensat que allò artístic era manual i no conceptual i amb el projecte va ser molt fort.

Mai havia fet una pluja d'idees i que ens diguessin "tot està bé". Això ens permetia pensar més, més enllà.

Em fa molta il·lusió poder-ne parlar.

Paula Baró, alumna del grup de l'Institut Doctor Puigvert
que va treballar amb Ana Garcia-Pineda el curs 2016-2017

Ara ja fa molts anys, set...! He canviat molt la forma de percebre l'art en general. Perquè jo ho tenia associat a quadres, pintura... o potser fins i tot a la dansa... però amb la Mariona Moncunill va canviar tot això, la mirada. Em va marcar molt el projecte en què emmarcàvem coses de l'institut a les quals no donàvem importància, i vaig adonar-me que l'art pot trobar-se a tot arreu. Al final és una manera de veure les coses, és conceptual.

Dormir al Museu Nacional va ser una experiència molt bonica... i ara veient altre cop el bloc he recordat que era per donar veu i protagonisme a les persones que treballen al museu i que habitualment no les veiem i que fan que tot el museu funcioni.

El procés va ser molt de treball en equip, debatre, poder donar la nostra opinió, això és molt destacable perquè necessitàvem molta cohesió a l'hora de decidir com fèiem les coses, era molt necessària la participació de tothom i l'opinió de tothom sempre es tenia en compte.

La Mariona era molt diferent de la resta d'artistes i sí que al principi em va sobtar molt quan ens va mostrar el tipus d'art que feia, però mica en mica, cada cop tenia més sentit. El que més m'ha aportat és obrir la ment, canviar la meva percepció sobre l'art.

Joana Castillo, alumna del grup de l'Institut Juan Manuel Zafra
que va treballar amb Mariona Moncunill el curs 2017-2018

En Residència va ser un projecte que va allunyar-se de les classes convencionals d'un institut de secundària. Recordo que jo tenia setze anys i no sabia com interpretar l'art ni què era art. Aquest projecte em va ensenyar que hi havia moltes maneres de mostrar i de poder expressar-se a través de l'art. En el nostre cas, vam fer un projecte titulat "De sis a sis" al Museu Nacional d'Art de Catalunya on explicàvem què passava des que tancava el museu a la tarda fins que es tornava a obrir al dia següent. Molts de nosaltres vam començar la proposta que no sabíem què estàvem fent, però al final vam crear un projecte molt bo i molt interessant que ningú mai hagués dit que havia estat creat per uns nois i noies de setze anys.

Aleix Planella, alumne del grup de l'Institut Juan Manuel Zafra
que va treballar amb Mariona Moncunill el curs 2017-2018

Entendre l'art, i més encara el procés fins la creació d'una peça artística, no és gens fàcil per una persona que comença 4t d'ESO. Quan va entrar la Mariona a classe per primera vegada i ens va explicar les peces que feia, és possible que cap de nosaltres ens la prenguéssim gaire seriosament. Però un dels punts clau del per què un projecte com En Residència funciona és precisament que no es queda en aquesta primera aproximació. La Mariona i l'equip d'A Bao A Qu i de l'institut van agafar el repte d'ajudar a crear a aquell grup una peça artística col·lectiva.

Vam tenir la sort d'anar al Museu Nacional cada dimecres, al principi només amb la il·lusió de sortir d'excursió, però poc a poc vam anar veient com tot s'encaminava cap allò que estàvem creant, i que només podia passar allà i en aquell moment. En el nostre projecte també va ser molt important conèixer les persones que fan possible l'art des de l'ombra, per deixar de veure'l com una entitat abstracta i inaccessible i entendre que el que estàvem fent també podia formar part d'un museu. Precisament, al voltant d'això girava la nostra performance, "De sis a sis", que a part de permetre'ns viure la increïble experiència de passar una nit a la sala Oval, a mi em va descobrir una branca artística que desconeixia per complet.

Això va ser el que es va exposar a la sala del Museu Nacional, però d'aquell projecte en va sortir un grup de joves a qui per primera vegada (almenys per a mi) els havien donat el temps, l'espai, l'oportunitat de dubtar i les eines per començar a crear. Per mi va ser un

primer pas cap a la creació, per adonar-me que m'hi volia dedicar, i va ser molt important que en un sistema educatiu que fins llavors se'ns havia presentat tan uniforme, se'ns presentés l'oportunitat de ser part activa de l'ensenyament.

En Residència t'ensenyava una altra manera de mirar el món a través d'ulls col·lectius, a tractar l'art com una cosa que et pertany ja per sempre.

Pau Vega, alumne del grup de l'Institut Juan Manuel Zafra que va treballar amb Mariona Moncunill el curs 2017-2018

Participar a En Residència ens va proporcionar un espai segur on deixar anar la nostra imaginació. El projecte "De sis a sis" ens va permetre descobrir l'artista que hi havia en cadascú de nosaltres com a alumnes. Se'ns van obrir les portes del Museu Nacional d'Art de Catalunya i vam conèixer el museu i les instal·lacions no obertes al públic. Mitjançant el projecte vam tenir l'oportunitat de poder ensenyar aquesta part més amagada i interessant del museu. Dormir al Museu Nacional va ser una experiència màgica i inigualable. Tot aquest projecte vam fer-ho de la mà de l'artista Mariona Moncunill, que va fer que poguéssim experimentar i desenvolupar la part més artística que habitava en nosaltres. Aquest projecte ens va unir com a alumnes i va fer que uns adolescents poguessin treballar en un espai d'adults i exposessin la feina a una sala del Museu Nacional. Això no ho pot dir tothom!

Natalia Liendo, alumna del grup de l'Institut Juan Manuel Zafra que va treballar amb Mariona Moncunill el curs 2017-2018

Encara que fa anys que vaig participar en aquest projecte conservo molts records d'aquesta bonica etapa. Recordo les sortides pel barri on vaig descobrir una mica més la meua ciutat, així com també recordo la sortida per la muntanya on vaig acabar explicant a tot el grup la història del castell de Torre Baró.

Aquestes activitats eren una via d'escapament de tot: les classes, les preocupacions, la rutina... era un espai per ser nosaltres mateixes.

Natalia Romero, alumna del grup de l'Institut Narcís Monturiol que va treballar amb Martí Sales el curs 2017-2018

Viure el projecte En Residència durant el curs 2018-2019, quan tenia setze anys, va ser una experiència completament nova per mi i m'atreuria a dir que per la resta de totes les meves companyes de classe que encara cursàvem l'ESO i no teníem del tot clar què voldríem fer en un futur. Parlo per mi quan dic que participar-hi em va fer guanyar una sensibilitat molt especial cap a l'art i em va ajudar a finalment decidir encaminar-m'hi. A dia d'avui faig cinema i alhora m'interessa molt la fotografia i l'autoedició de *fanzins*, cosa que em porta a quan amb la Mònica Planes vam fer una revista acompanyada de textos i fotografies analògiques que vam estar preparant durant tot aquell curs. Encara recordo totes aquelles coses que eren noves per mi i que actualment s'han convertit en el meu dia a dia quan parlo de fer art.

Cristina Ortiz, alumna del grup de l'Institut Juan Manuel Zafra que va treballar amb Mònica Planes el curs 2018-2019

El 2018 va ser un any important per nosaltres, ja que a 4t de l'ESO s'han de prendre decisions que comencen a establir el teu futur. Si deixes d'estudiar i et poses a treballar, o fas les dues coses, o cap, si vols fer batxillerat o un cicle mitjà, per quina branca vols tirar, quina universitat triar... Un d'aquests primers grans passos va ser la tria d'optatives, on n'hi havia una que es deia "En Residència". Ningú no sabia de què anava ben bé fins que vam arribar a classe i ens ho van explicar, i jo vaig tenir la sort d'escollir-la.

Recordo amb molta nostàlgia i estima tot l'any que vam treballar amb en Bruno Ollé i tot el que vam aconseguir amb el nostre projecte final 'Nacer de un trámite', que vam tenir el plaer d'exposar més d'una vegada al públic. Amb en Bruno vam forjar un vincle molt especial i bonic, perquè era una figura que ens transmetia aquesta confiança i seguretat, a més de la proximitat que trobàvem en una persona que no formava part del professorat.

Vaig tenir l'oportunitat de conèixer els meus companys de classe, coneguts i desconeguts, i sobretot de conèixer-me a mi mateixa, d'explotar la meua creativitat sense pressions de cap mena. Tota opinió i idea era benvinguda, era un espai segur on es podia ser un mateix durant el procés de les nostres creacions.

Crec fermament que gràcies a aquesta oportunitat de col·laborar amb un artista, ens van donar també l'oportunitat d'arribar a fer allò

que volíem; d'empoderar-nos i d'entendre mitjançant l'art que amb qualsevol forma d'expressió -i fent el que sigui-, hem de ser lliures, que hem fer coses que ens facin feliços, aprenent fins i tot de les petites coses i sobretot, que hem de gaudir.

L'adolescència no és una etapa fàcil, però visibilitzar i oferir a les joves eines per apropar-se a la creativitat alhora que a elles mateixes, és indispensable. Si poguéssim, tornaria a viure tots els moments que vam ser capaços de crear.

Zoe Asensio, alumna del grup de l'Institut Narcís Monturiol que va treballar amb Bruno Ollé el curs 2018-2019

Tot va començar des d'una base que desconeixíem i vam arribar molt lluny. Tothom ha sentit a parlar sobre l'arribada a la Lluna, però ningú no havia pensat qui havia fet els vestits dels astronautes. Recordo el moment que algú va treure la pregunta i la vam apuntar a la pissarra però la sessió es va acabar. Al dia següent en Martí Madaula va portar moltes coses sobre tot allò, va ser impressionant descobrir-ho juntes. Un món nou descobert per una pregunta que potser sembla insignificant. Una acumulació de petites coses. Va ser pensar diferent. El projecte no tenia límits, no estàvem condicionats, partíem dels nostres interessos i preguntes.

Com vam ser capaces d'arribar tan lluny? Vaig notar molt la diferència entre un artista i un professor, l'artista vol anar lluny i amb un professor no és tan així, literal i figuradament!! La NASA!!! Les expectatives eren molt altes i vam arribar a exposar a Chicago!!! Ho voldria tornar a fer.

Recordem molts moments... El fet d'enviar a la Jean Wilson i la Jo Thompson la manta cosida per nosaltres, va ser com donar un regal a una persona que sabíem que va ser important i a qui volíem fer saber que valoràvem el seu treball. Pensar que les mantas que havíem cosit a classe, mentre comentàvem i parlàvem... havien creuat l'oceà! Una part de nosaltres és allà.

I quan vam rebre la resposta de les cosidores... Va ser molt impressionant. Ens van enviar una carta personal a cadascú. Ens va fer il·lusió veure les fotografies de quan van rebre la manta; allà hi havia els nostres noms entre les capes. Quan li vaig explicar a la meva àvia, que també era cosidora, vaig sentir que s'emocionava, i ella entenia el que sentien les cosidores.

També recordem quan ens van respondre des de la NASA: vam sentir que érem importants, que el projecte ho era.

I el dia que vam veure la Lluna des del terrat. Ara cada cop que miro la Lluna me'n recordo d'aquest projecte!!!

Sentir-me com una formigueta en el món, pensar que el món és enorme, parlar amb gent que està a l'altra punta del món, era molt fort connectar amb aquells llocs, aquelles persones, aquell moment històric... va ser súper bonic però alhora espantava una mica.

A 1r d'ESO i a l'escola treballes molt amb allò que tens a prop, la biblioteca, la família, la Fabra i Coats... Però amb aquest projecte es va fer gran el petit món en què vivia... es va engrandir... i vaig sentir que jo ocupava una part en aquest món.

També vam exposar a La Capella i ara quan passo per davant me'n recordo del nostre projecte... ho tinc molt present. Vaig entrar a La Capella i vaig reconèixer de seguida el lloc on era la manta. Ens vam fer el projecte totalment nostre i quan l'explicàvem era molt fort, ho sabíem explicar. Van entrar unes persones i es van quedar molt impactades, ens preguntaven moltes coses i era impressionant saber que fèiem descobrir la nostra història a la gent. Era impactant.

Potser és el més gran que hem fet mai?

Per mi quan tocava En Residència era com un descans de tota la resta, un parèntesi entre coses i coses... dues hores per parar i pensar. En Martí ens donava seguretat i molta motivació.

Han passat tres anys, però d'aquí a quinze anys tindrem trenta anys i ens recordarem d'això. I també haurà format part del que serem d'adults. Recordant 1r d'ESO... Veia el món des d'un lloc molt diferent. Crec que En Residència ha ajudat a que creixem com som.

Marc Benedí, Amanda Contreras, Arlet Goberna, Roc Goberna, Abril Hernández, Oriol Manguan, Ariadna Ramírez i Jordina Suárez, alumnes del grup de l'Institut Vapor del Fil que van treballar amb Martí Madaula el curs 2021-2022

Al principi em semblava una mica absurd tot allò de fregar el terra amb un grafit. Era molt estrany. Després vaig anar entrant en el projecte, entenent que calia una experiència.

He après a fixar-me en coses quotidianes que ens envolten però no en som conscients: les textures del terra, els sons d'aquí al museu... Penses que un artista ha de ser famós, ric, que tothom en parla... però conèixer a la Pía Sommer ens va fer veure que un artista és una persona normal... amb qui pots parlar. També la Pía ens feia riure... perquè feia coses molt estranyes amb la veu que mai haguéssim fet nosaltres i l'admiràvem. A 2n d'ESO et fa riure tot allò que és estrany... però després vaig entendre que tot allò podia ser art.

Recordo la primera vegada que vam entrar al Museu Nacional. Vam anar a una sala molt gran, amb una cúpula que tenia pintures. Va ser una nova experiència. Amb el temps el museu era com la nostra segona casa. Era un privilegi, teníem un passí per entrar per tot el curs, era com estrany que uns nens com nosaltres poguéssim anar a llocs que normalment no s'hi pot entrar... i la resta de companys del curs no ho feien i pensàvem que havíem tingut molta sort. Ara amb el temps ho valorem molt.

L'exposició que vam fer era impactant, teníem una sala que era com nostra. Allò era el que havíem fet nosaltres. I pensar que altres artistes han exposat en aquesta sala! Gent, persones de l'equip del museu pensant com fer-ho possible, per penjar els papers, posant vitrines, il·luminant...

El dia de la presentació, em va fer molta il·lusió veure tota la gent. Va ser molt difícil arribar fins allà i veure tot de persones de l'institut, famílies que venien, va ser molt emocionant. Veure la gent amb qui convius i que et vénen a escoltar, era una sensació de felicitat. Sentia una barreja d'emoció i tristesa, perquè el projecte s'acabava.

Quan penses tot el que has fet, t'adones que ha estat increïble: les bitàcoles, les figures, el cor experimental, els *frottages* (d'un disc, la sola de la sabata, objectes, parts del pati, passadissos de l'institut, fora de l'institut, davant del museu, individuals dins del museu -on volies-, del nostre carrer i del terra de casa...). Mai no ho hauríem imaginat.

És un projecte que fas per la gent, no ho fas pels professors. A l'institut tot ho fas pels professors. I al ser diferent, en tens ganes i t'ho prens de debò. Aquell dia tots estàvem entusiasmats, molt.

Vam descobrir una mica què és l'art i que hi ha moltes maneres de fer art. No és només pintura. I ho fèiem tot junts (no individualment). Jo pensava en teatre o música, ara veig que és molt més

ampli. He obert la ment, també perquè pensava que només es podia crear estant sol. Una cosa tan simple... era tan diferent... a mi que m'agradava dibuixar... veure totes aquelles ratlles... em posava molt nerviosa... La Pía ho veia com a art i deia: quina meravella! I veure'n la reacció era molt interessant. Perquè tu no ho veus bonic ni artístic, i ni tan sols et plantejes que això pugui ser interessant per a algú. Fins i tot els professors ens van preguntar per què no ho llençàvem... doncs perquè era nostre!!! I tots estàvem relacionats amb allò. Explicar-li al meu pare que estic descobrint un altre tipus d'art, que estic creixent i a més a més en grup. Treballar així t'ajuda a no ser tan egoista, a dir que ho hem fet tots.

Christian Adrian Benítez, Meriem Bourenane, Neysa Godino, Alison Yanet Huarachi, Niharika Kammu, Natalia Kamila Latuszek i Randy Josué López alumnes del grup de l'Institut Sants que van treballar amb Pía Sommer el curs 2022-2023

Em considero poc artística, i al principi al parlar de l'art contemporani vaig pensar que no seria possible per mi. Però quan vam conèixer en Domènec va ser més fàcil. Sempre ens acompanyava i treballàvem en grup.

Vaig començar amb molta por, no sabia què seria. Em pensava que seria difícil, però ha estat molt interessant, per la creativitat i l'esforç. Recordo començar a treballar amb la fusta. Mai no ho havia fet. Mai no ho havia provat. Era una feina que m'agradava molt.

Jo vaig arribar a mig curs i estava perdut. Em van acollir molt bé els primers dies i em van explicar una miqueta del projecte: estaven fent la maqueta de la casa ideal i de seguida ens vam posar amb el projecte de la Barcassa. No havia viscut mai fer una cosa tan grossa amb els meus companys de classe.

Amb en Domènec hem descobert tot un món de possibilitats. Una persona que no sap què fer després d'aquest treball, potser vol continuar estudiant en aquest sentit.

El primer dia que vam fer la presentació als professors va ser... "uau!!!". Ens van escoltar, ens van donar consells, va ser una pujada d'emoció i d'adrenalina... no sabíem si agradaria i va agradar, i vam sortir tots feliços. I deiem: "nosaltres som capaços d'ensenyar coses als nostres professors...? Doncs sí!"

Hem passat de tenir por i inseguretat, a estar còmodes mica a en mica fins a estar satisfets del nostre procés de treball. Seria important fer En Residència a tots els instituts. Per canviar una mica la dinàmica només d'estudiar i fer exàmens, escoltar el professor i estar assegut. També hem sortit de l'ordinador i hem treballat amb les mans i amb diferents eines. Hem canviat la dinàmica pensant per nosaltres mateixos, més lliures.

Aitana Jiménez, Lin Linglong i Senjie Yechen, alumnes del grup de l'Institut La Bastida que van treballar amb Domènec el curs 2023-2024

Els primers dies amb la Marina Rubio no ens adonàvem de què estàvem fent... no sabíem com aniria... Al principi ho veia tot molt estrany, era tan obert... a més parlàvem molt... Ens va costar entendre, justament perquè no sabíem on anàvem. És important tenir paciència i confiar amb l'equip, amb el grup, amb l'artista... A vegades costa posar-se d'acord. Les assignatures són individuals, però en aquest cas és diferent. Calia una idea conjunta. Al final, el projecte era la suma de tots el que n'érem part. Teníem maneres de veure les coses diferents, però érem un grup. El que diu l'altre t'ajuda a canviar la teva visió, és més enriquidor, fins i tot quan estàs en desacord.

Em va agradar molt l'experiència de descobrir La Escocesa i que durant el final del projecte fos el nostre espai de treball. Era entrar en un nou món... i pensar que els meus avis han viscut al costat de La Escocesa tota la vida i jo mai abans hi havia entrat! I quan hi vaig entrar va ser fort. També conèixer la història de la fàbrica. Per mi va ser increïble. També saber que està tan aprop, un lloc de creació amb tantes persones creant. Quan penso en els artistes, no penso on treballen, on fan les obres... i saber que estan aquí al teu costat fent una obra, fa pensar.

El dia de l'exposició final del nostre projecte va ser un moment molt especial. Sentia molt d'orgull, molta satisfacció... veure tota aquella gent que hi havia i explicar-ho davant de tothom... també fer-ho en un espai del barri, en una sala d'exposicions... era diferent a tot el que havia fet fins llavors.

És molt valuós entendre que en els processos artístics no sempre has de tenir clar què acabaràs fent... Un procés creatiu és això, caminar i seguir. A la idea s'hi arriba fent el procés.

Alejandro Felius, Daniela Maldonado i Thais Medina, alumnes del grup de l'Institut Infanta Isabel que van treballar amb Marina Rubio el curs 2023-2024

Aquest projecte m'ha permès connectar amb mi mateixa i aprendre a estar més present. Ens hem adonat que anem molt ràpid. A l'institut, per exemple, tot està marcat. I hem vist que ens hem d'aturar i que hi ha altres persones que potser també ho necessiten. A més, la persona que veu la nostra peça també pot pensar: "Ostres, potser també jo hauria de parar". I fer una cosa que faci pensar als altres... és molt potent! Quan a la gent li dius "dansa", pensa en moviment... però nosaltres hem fet un altre tipus de dansa. I veure que has impactat en altres persones, que has fet pensar, i no amb paraules sinó amb el teu cos...

En Lautaro Reyes aconsegueix que ens escoltem i que puguem expressar-nos. Això t'ajuda molt a anar tenint més capacitat d'escolta. Normalment els professors volen que facis el que et diuen, però aquí tot era més obert, ho havíem de fer juntes, nosaltres. I tenir aquest poder et fa créixer. Hem agafat molta confiança. Hem après a compartir. Deixar la vergonya. Abans no ens coneixíem. Amb aquesta optativa hem estat un grup, ens hem sentit un grup.

També va ser important sortir de l'aula. El trajecte era difícil perquè jo al principi anava amb cadira de rodes. Primer participava amb el pensament i després amb el cos. Cada dia 10 minuts d'anar junts fins al Casal de Can Travi. I el primer assaig obert. La primera vegada que vam ensenyar el que estàvem fent... Va venir gent i ens vam adonar de què fèiem sentir... no ho sabíem!! Vam pensar: "Uau, això ho podem fer nosaltres".

No havia pensat mai que podria crear, ser una artista. Tu com a adolescent no creus que puguis ni parlar amb un artista. I t'obre molt la ment. El Lautaro va ser molt generós, es va guanyar la confiança del grup.

A vegades no t'adones que t'agrada això i jo, per exemple, he tornat a connectar amb coses que sentia de petita quan feia dansa i que havia oblidat.

Esther Román, alumna del grup de l'Institut Narcís Monturiol que va treballar amb Lautaro Reyes el curs 2023-2024

RESONÀNCIA ZERO. 09/10/24

Ressonàncies EN RESIDÈNCIA a Les Tres Xemeneies
Manifesta 15 Barcelona Metropolitana

MANIFESTA15
Barcelona
Metropolitana
2024

